

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ประจำปี ๒๕๖๕

๑. ที่มาและความสำคัญ

๑.๑ การประชุม Conference of the Parties ครั้งที่ ๒๖ หรือ COP๒๖

การประชุม Conference of the Parties ครั้งที่ ๒๖ หรือ COP๒๖ จัดขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึง ๑๒ พ.ย. ๒๕๖๔ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมดราว ๓๐,๐๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้นำระดับโลก ผู้แทนองค์กร ผู้สังเกตการณ์ และสื่อมวลชน โดยตั้งเป้าไว้ที่ ๑.๕ องศาเซลเซียส ทำให้เกิดข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) ขึ้น ภายใต้ข้อตกลงนี้ ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมุ่งมั่นที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions หรือ NDCs) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการลดการปล่อยมลพิษระดับชาติ ขณะที่รายงานล่าสุดของ UN ชี้ว่าแผน NDCs ปัจจุบัน รวมส่วนที่เสนอเข้ามาใหม่และแก้ไขปรับปรุงของสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร สหภาพยุโรปและอีกกว่า ๑๐๐ ประเทศ ยังไม่เพียงพอ เพราะมีผลให้การปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้น ๑๖ % ห่างไกลจากเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซลง ๔๕% อีกมากดังนั้น แผนการลดการปล่อยมลพิษระดับชาติที่ประเทศต่างๆ เปิดเผยในการประชุม COP๒๖ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากแต่ละประเทศถูกกระตุ้นให้ปรับแก้ไข NDCs ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ๑.๕ องศาเซลเซียส โดยนักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่าการปล่อยมลพิษจะต้องลดลง ๔๕% เมื่อเทียบกับระดับปี ๒๐๑๐ ภายในปี ๒๐๓๐ และการปล่อยมลพิษจะเป็นศูนย์ (“net-zero” emissions) ภายในปี ๒๐๕๐ อนุภูมิภาคของโลกก็มีโอกาสที่จะอยู่ในเกณฑ์ ๑.๕ องศาเซลเซียส

คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change หรือ IPCC) หน่วยงานชั้นนำของโลกด้านวิทยาศาสตร์ภูมิอากาศ ได้ประเมินผลที่มีต่อโลกจากอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น ๑.๕ องศาเซลเซียสอย่างละเอียด โดยพบว่าความเสียหายที่เกิดจากอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น ๑.๕ องศาเซลเซียสกับ ๒ องศาเซลเซียสนั้นแตกต่างกันมาก และสรุปได้ว่าอุณหภูมิที่ต่ำกว่านั้นมีความปลอดภัยกว่ามาก แม้อุณหภูมิเพิ่มขึ้น ๑.๕ องศาเซลเซียสก็ยังคงส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น แนวปะการังฟอกสี และการเพิ่มขึ้นของคลื่นความร้อน ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุที่รุนแรง และรูปแบบอื่นๆ ของสภาพอากาศที่รุนแรง แต่จะน้อยกว่าผลของอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น ๒ องศาเซลเซียส ผลการวิจัยเพิ่มเติมจาก IPCC ที่เผยแพร่ในเดือนสิงหาคม เน้นย้ำคำเตือนเหล่านี้ และสรุปว่ายังมีโอกาสที่โลกจะอยู่ภายในเกณฑ์ ๑.๕ องศาเซลเซียส แต่จะต้องมีความพยายามร่วมกัน ที่สำคัญคือ ยังพบว่าทุกๆ ระดับของการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิมีความสำคัญปัจจุบันอุณหภูมิทั่วโลกอยู่เหนือระดับก่อนยุคอุตสาหกรรมประมาณ ๑.๑-๑.๒ องศาเซลเซียส และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้น การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลงในช่วงล็อกดาวน์จากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เมื่อปีที่แล้ว แต่เป็นเพียงชั่วคราวและเพิ่มขึ้นอีกครั้งนับตั้งแต่เศรษฐกิจฟื้นตัว โดยการปล่อยมลพิษทั่วโลกต้องลดลงประมาณ ๗ % ต่อปีในทศวรรษนี้ เพื่อให้อุณหภูมิเพิ่มขึ้นไม่เกิน ๑.๕ องศาเซลเซียส หากไม่ลดการปลดปล่อยคาร์บอน วงจรวิกฤตนี้ก็จะดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ

โดยสาเหตุ ๔ ประการที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดสภาพอากาศสุดขั้ว (Extreme Weather)

๑) ยิ่งร้อน ยิ่งเกิดคลื่นความร้อนนานกว่าเดิม

หากอยากเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยอุณหภูมิเพียงเล็กน้อยสามารถส่งผลกระทบต่อ ยิ่งใหญ่ได้อย่างไร ให้ลองนึกถึงกราฟเส้นโค้งที่มีสภาวะร้อนและเย็นสุดขั้วอยู่ ๒ ผัง ส่วนตรงกลางเป็นระดับ อุณหภูมิโดยเฉลี่ย การเปลี่ยนแปลงของส่วนกึ่งกลางเพียงเล็กน้อยทำให้เส้นโค้งนั้นไปแตะบริเวณที่เป็นสุดขั้ว มากขึ้น ดังนั้น คลื่นความร้อนที่บางประเทศเจอจึงได้เกิดขึ้นบ่อยและนานขึ้น

สำนักงานอุตุนิยมวิทยาของสหราชอาณาจักรให้ข้อมูลว่า สหราชอาณาจักรเผชิญกับคลื่นความร้อนที่ยาวนานขึ้นถึง ๒ เท่าในช่วง ๕๐ ปีที่ผ่านมา แต่ฝั่งตะวันตกของแคนาดาและสหรัฐฯ ต้องเจอกับคลื่นความร้อนที่รุนแรงเป็นประวัติการณ์เพราะโดมความร้อน (heat dome) หรือปรากฏการณ์โดมความร้อนในบริเวณที่มีความกดอากาศสูง มวลอากาศร้อนถูกกดลงและกักไว้อยู่กับที่ ส่งผลให้อุณหภูมิทั้งทวีปพุ่งสูงขึ้น ที่เมืองลิตตัน ทางฝั่งตะวันตกของแคนาดา อุณหภูมิสูงถึง ๔๙.๖ องศาเซลเซียส มากกว่าสถิติเดิมเกือบ ๕ องศาเซลเซียส

กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือด้านสภาพภูมิอากาศนานาชาติ หรือ World Weather Attribution บอกว่าคลื่นความร้อนรุนแรงแบบนี้แทบจะไม่มีทางเกิดขึ้นได้เลย หากไม่ใช่เพราะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒) ภาวะแล้งที่หนักกว่าเดิม

พอมีคลื่นความร้อนที่หนักและนานกว่าเดิม ภาวะแล้งก็อาจรุนแรงกว่าเดิม เมื่อฝนตกห่าหว้งมีคลื่นความร้อนน้อยลง ความชื้นบนพื้นดินและแหล่งน้ำก็แห้งเหือดเร็วขึ้น พอเป็นเช่นนี้ พื้นดินก็ร้อนเร็วขึ้น ทำให้อากาศร้อนหนักขึ้นไปอีก สาเหตุเหล่านี้นำไปสู่ภาวะขาดแคลนน้ำที่เป็นปัจจัยสำคัญในดำรงชีวิตและการเกษตร

๓) ไฟป่ารุนแรง

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดความร้อนอย่างยาวนานและเกิดขึ้นซ้ำๆ เป็นวงจร เป็นผลให้พื้นดินและต้นไม้ไร้ความชุ่มชื้น ความแห้งแล้งนี้เองเป็นเชื้อเพลิงให้เกิดไฟป่าซึ่งลุกลามไปอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างที่มีให้เห็น คือ ภูมิภาคตะวันตกของแคนาดาในหน้าร้อนนี้ ไฟป่าลุกลามรวดเร็วและรุนแรงจนสร้างระบบสภาพอากาศเฉพาะขึ้นมาพร้อมกับการก่อตัวของเมฆไฟโรคิวโมโลนิมบัส เมฆยักษ์เหล่านี้ทำให้เกิดฟ้าผ่าและฟ้าผ่าก็ไปทำให้ไฟลุกไหม้เพิ่มขึ้นไปอีก เหตุการณ์ลักษณะนี้ก็เกิดขึ้นในไซบีเรียเช่นกัน

ในไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา มีการเกิดไฟป่าขนาดใหญ่บ่อยขึ้นมาก Climate Central องค์กรอิสระซึ่งเป็นการรวมตัวของนักวิทยาศาสตร์และผู้สื่อข่าวบอกว่า ไฟป่าขนาด ๔๐ ตร.กม. ที่เผาผลาญฝั่งตะวันตกของสหรัฐฯ เกิดขึ้นบ่อยกว่าในช่วงทศวรรษ ๑๙๗๐ ถึง ๗ เท่า

๔) ฝนตกหนักกว่าเดิม

ในปีนี้ เกิดน้ำท่วมหนักเป็นประวัติการณ์ที่จีน เยอรมนี เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ ปีเตอร์ เกลค ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำจากสถาบันวิทยาศาสตร์แห่งชาติสหรัฐฯ บอกว่า เมื่อมีพื้นที่ที่แห้งแล้งมากขึ้นอย่างในไซบีเรียหรือภาคตะวันตกของสหรัฐฯ ฝนก็ไปตกที่อื่นแทน ในพื้นที่ที่เล็กกว่า เกิดเป็นน้ำท่วมที่รุนแรงกว่า อย่างในเยอรมนีและเบลเยียม

สภาพอากาศทั่วโลกจะเปลี่ยนแปลงไปมาตลอดเวลาอยู่แล้ว แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะยิ่งทำให้ความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ สุดขั้วมากขึ้น

๑.๒ การมอบนโยบายและกรอบการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า

วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๔ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เดินทางไปยังศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (ส่วนหน้า) ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรับฟังสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ พร้อมมอบนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสั่งการให้มีการถอดบทเรียน (After Action Review: AAR) โดยจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อนำไปปรับแผนและปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในปีถัดไป

๑.๒.๑ ข้อสั่งการและนโยบาย

เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วย นายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายอรรถพล เจริญชันษา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานต่างๆ จากทุกกระทรวง ร่วมด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) และ ผู้ว่าราชการจังหวัด ทั่วประเทศ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียน (After Action Review : AAR) การแก้ไขปัญหา หมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละออง ประจำปี ๒๕๖๔ ผ่านระบบการประชุมทางไกล (Video Conference) โดยมี พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมที่ประชุมได้มีการบูรณาการข้อมูล และข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานป้องกัน และแก้ไขในทุกมิติ จากการดำเนินงานในอดีตที่ผ่านมาของพื้นที่ กทม./ปริมณฑล พื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด และพื้นที่เสี่ยงอื่นๆทั่วประเทศ เพื่อควบคุมแหล่งกำเนิด และปริมาณฝุ่นละออง ไม่ให้สูงเกินเกณฑ์มาตรฐานและส่งผลกระทบต่อพี่น้องประชาชน ทั้งนี้ ในปีนี้ พล.อ.ประวิตร ได้มอบนโยบายให้ทุกหน่วยงาน ยึดหลักการทำงานร่วมกัน คือ "ขยายผล พัฒนา ขจัดปัญหา" เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การป้องกันสุขภาพอนามัยของประชาชนให้มีความปลอดภัยสูงสุด ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ เน้นย้ำถึงการยกระดับ Single Command ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องสามารถติดตามสถานการณ์ และสั่งการไปยังท้องถิ่นระดับล่าง ได้อย่างใกล้ชิด รวดเร็ว ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน โดยเฉพาะการควบคุมแหล่งกำเนิดการเผา มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดต่อยานยนต์ที่มีควันดำ ควบคุมและป้องกันการเผา/บุกรุกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ผลผลิตทางการเกษตร ควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมไม่ให้ปล่อยสารพิษออกสู่บรรยากาศ พัฒนาระบบคาดการณ์สภาวะอากาศ ที่มีการสะสมฝุ่นละอองล่วงหน้าให้ได้ ๓-๗ วัน รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุขเพื่อการแจ้งเตือน และการรักษาผู้ป่วยจากฝุ่นละออง เป็นต้น นอกจากนี้ พล.อ.ประวิตร ได้กล่าวย้ำว่า การป้องกัน "หมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละออง" นับเป็นวาระแห่งชาติ ที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง การนำบทเรียนจากอดีต มาทบทวน แก้ไขแผนงาน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแผนให้มีความทันสมัย และจะต้องมีการซักซ้อมแผน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้จริง ควบคุมมาตรการป้องกันโควิด-๑๙ ด้วย โดยต้องนำผลสรุป "การถอดบทเรียน" ไปบูรณาการการทำงานร่วมกัน และยึดหลักการ"ขยายผล พัฒนา ขจัดปัญหา" พร้อมขอให้มีการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความตระหนก และสร้างความเชื่อมั่น ต่อไป

๑.๒.๒ การมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๕ โดยพลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี

กระทรวงพลังงาน

กำหนดแผนการใช้เชื้อเพลิงสะอาดและเชื้อเพลิงทางเลือกในภาคอุตสาหกรรมและภาคขนส่ง สนับสนุนให้มีการใช้น้ำมันก๊าดมะถันต่ำ

กระทรวงอุตสาหกรรม

กำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเข้มงวด ไม่ให้ระบายสารพิษออกสู่บรรยากาศ ส่งเสริมการตัดอ้อย ลดอ้อยไฟไหม้

กระทรวงคมนาคมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กำกับดูแล เข้มงวดกวดขัน และบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะรถที่มีควันดำและการเผาริมทาง

กระทรวงสาธารณสุข

เตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข เฝ้าระวัง และแจ้งเตือนผลกระทบต่อสุขภาพ และรักษาการป่วยของประชาชน

กระทรวงมหาดไทย

เน้นการดำเนินงานในระดับพื้นที่ จังหวัดยกระดับ Single Command ในการติดตามสถานการณ์ และบูรณาการสั่งการ เตรียมแผนงาน กำลังพล เครื่องมือให้มีความพร้อม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในระดับตำบล หมู่บ้าน ชุมชน

กระทรวงกลาโหม

สนับสนุนการดำเนินงานด้านกำลังพล อุปกรณ์เครื่องมือ ในการลดและควบคุมแหล่งกำเนิด ยกระดับการประสานความร่วมมือในกรอบคณะกรรมการชายแดนและจังหวัดคู่ขนาน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เน้นแก้ไขปัญหาหมอกควันพิษจากแหล่งกำเนิด ให้มีการบริหารจัดการเชื้อเพลิงอย่างครบวงจร กำหนดแนวทางและบูรณาการกับทุกภาคส่วนภายใต้แผนปฏิบัติการฯ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสนับสนุนการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริม และขยายผลการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุทางเกษตร เพื่อลดการเผาที่โล่ง

๑.๒.๓ ปี ๒๕๖๕ ทส. ปีแห่งการปรับตัวและการฟื้นฟู (ทส.^x ทส.ยกกำลัง เอ็กซ์) Adaptation and Rehabilitation Year “Adap & Rehab Year”

การปรับตัว (Adaptation)

เพื่อการตอบสนองความต้องการ และความคาดหวังของ ประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง สามารถรองรับต่อสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลง หรือ วิกฤต

- บุคลากรปรับตัว/ปรับชีวิต
- ปรับสมรรถนะ
- ปรับการจัดการ
- ปรับการสื่อสาร/สร้างความเข้าใจ
- ปรับให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสานสัมพันธ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

การฟื้นฟู (Rehabilitation)

เพื่อสร้างความยั่งยืน และความมั่นคงของประเทศ เกิดความสมดุล ดูแลสิ่งแวดล้อม รักษาฐานทรัพยากรทางชีวภาพ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดโลกร้อน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก

- ฟื้นฟูสมรรถนะการทำงานใหม่ (เกิดจากผลลัพธ์การปรับตัว)
- ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ฐานการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม
- ฟื้นฟูรายได้ประชาชน : คริวเรือนพออยู่พอกิน และอบอุ่น
- ฟื้นฟูชุมชนให้เข้มแข็ง : เกิดเศรษฐกิจฐานราก และสังคมมีสุข

ทส.^x ทส.ยกกำลัง เอ็กซ์

การปรับตัว (Adaptation) : ภายใต้วิถีใหม่ยุค New Normal

๑.บุคลากรปรับตัว/ปรับชีวิต

- บุคลากรมีแนวคิดใหม่ (รับผิดชอบ/ทุ่มเท/นำการเปลี่ยนแปลง)
- การศรัทธาในตนเอง (เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน/ประชาชนและความภูมิใจ ต่อหน้าที่)
- การดำรงชีวิตใหม่ (พึ่งพาตนเอง/ระมัดระวัง/ดูแลสุขภาพ)

๒.ปรับสมรรถนะ

- รูปแบบการบริหาร - สู่ระบบดิจิทัล/นวัตกรรม/Platform
- เพิ่มประสิทธิภาพ - บุคลากร/เครื่องมือ

๑.๒.๔ แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๕

"๑ สื่อสาร ๕ ป้องกัน ๓ เผชิญเหตุ"

"สื่อสาร"

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองล่วงหน้า

"ป้องกัน"

๒. ให้ทุกจังหวัดจัดทำแผนแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองบรรจุในแผน ปภ.จังหวัด

๓. ขยายผลการบริหารจัดการเชื้อเพลิงโดยการเก็บขน (ชิงเก็บ ลดเผา) ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชุมชน พื้นที่ริมทาง และประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง

๔. เร่งรัดขับเคลื่อนโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟป่า ภายใต้ศอญ. จิตอาสาพระราชทาน

๕. สร้างเครือข่ายและอาสาสมัคร เพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง

๖. สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด และพลังงานทางเลือกเพื่อลดปัญหา PM ๒.๕

"เผชิญเหตุ"

๗. เพิ่มความเข้มงวดควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ทั้งจากยานพาหนะและภาคอุตสาหกรรมในเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม

๘. เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าธรรมชาติ

๙. กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และขยายหมู่บ้านคูขนานชายแดน ภายใต้กรอบคณะกรรมการชายแดน

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ สภาพปัญหา

ไฟป่า เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการลดลงของพื้นที่ป่าอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันระดับของการเกิดไฟป่าในประเทศไทยกลายเป็นปัจจัยที่รบกวนสมดุลของระบบนิเวศอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อสังคมพืช ดิน น้ำ สัตว์ป่า และสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในป่า ตลอดจนจิตวิญญาณและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดวิกฤตมลพิษหมอกควันที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน อุตสาหกรรมการบิน และการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี จะเป็นช่วงที่มีความกดอากาศสูงแผ่ปกคลุมพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ช่วงเวลาดังกล่าวจะเกิดขึ้นอุณหภูมิผกผันตามระยะความสูงชนิดหนึ่ง เกิดการจมตัวของอากาศชั้นบน ขณะที่อากาศจมตัวลงจะเกิดการอัดตัวของอากาศทำให้เกิดความร้อน จึงเป็นชั้นของอากาศที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น และอากาศในชั้นนั้นจะมีการทรงตัวที่ดี เกิดเป็นชั้นปิดกั้นหรือกักเก็บอนุภาคต่าง ๆ ที่ฟุ้งกระจายจากพื้นโลก ส่งผลให้ปริมาณฝุ่นละอองไม่สามารถลอยขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศที่สูงขึ้น และไม่สามารถแพร่กระจายออกไปได้ จึงเกิดการสะสมของฝุ่นละอองเป็นชั้นหนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดสภาพฟ้าหาว มีหมอกควันปกคลุมและมีทัศนวิสัยต่ำ (ภาคผนวกที่ ๒)

การเกิดวิกฤตหมอกควัน มิได้มีสาเหตุจากควันไฟจากไฟป่าแต่เพียงเท่านั้น หากแต่ยังเกิดจากควันของการเผาในที่โล่ง การเผาเศษวัชพืชจากภาคเกษตรกรรม ฝุ่นละอองจากยานยนต์และเครื่องจักรจากภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งหมอกควันไฟป่าข้ามพรมแดนจากประเทศข้างเคียง ดังนั้นความพยายามในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน เพื่อปกป้องผืนป่าและทรัพยากรธรรมชาติให้คงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศ ตลอดจนสุขภาพอนามัยของประชาชน

๒.๒ สาเหตุของปัญหา

จากข้อมูลสถิติของการเกิดไฟป่าในประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ พบว่าไฟป่าที่เกิดขึ้นล้วนเกิดจากน้ำมือของมนุษย์แทบทั้งสิ้น สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเก็บหาของป่า โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ ๕๘.๑๓ ของสาเหตุการเกิดไฟป่าทั้งหมด

ลำดับ	สาเหตุการเกิดไฟป่า	สัดส่วนของสาเหตุการเกิดไฟป่า (จำนวนครั้ง)			
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เฉลี่ย (%)
1	หาของป่า	62.94	54.47	56.99	58.13
2	ล่าสัตว์	10.20	9.70	8.14	9.35
3	เผาไร่	4.45	4.25	4.29	4.33
4	อื่นๆ ได้แก่ อุบัติเหตุ ประมาท เลี้ยงสัตว์ การลักลอบทำไม้ นักท่องเที่ยว ความขัดแย้ง	22.41	31.58	30.58	28.19

๒.๓ สถานการณ์ไฟป่าในประเทศไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

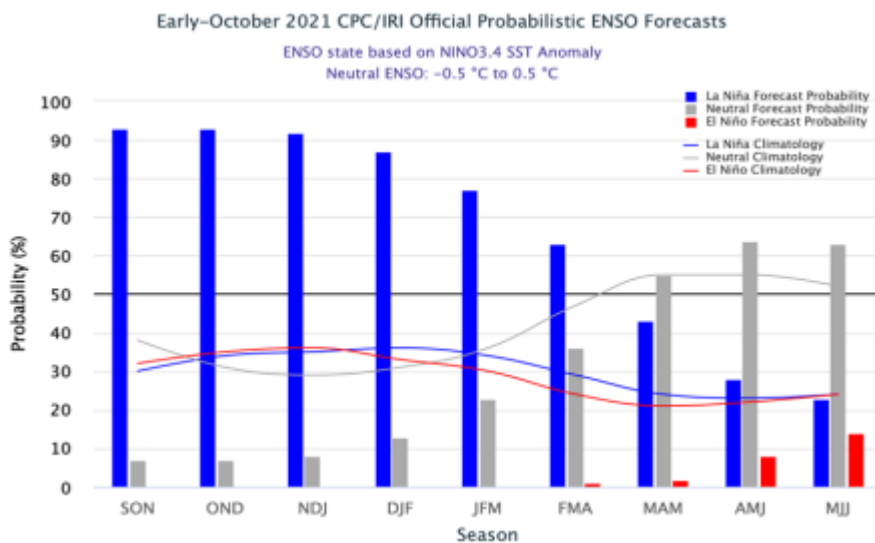
ข้อมูลจุดความร้อนจากดาวเทียมระบบ VIIRS ดาวเทียม Suomi NPP ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๔

พื้นที่ภาค	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
	พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (จุด)	พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (จุด)	พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (จุด)
ภาคเหนือ	56,526	62,783	26,099
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8,512	8,058	2,456
ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8,186	14,749	4,624
ภาคใต้	285	124	51
รวม	73,509	85,714	33,230

๒.๔ การคาดการณ์สถานการณ์ไฟป่าปี ๒๕๖๕

จากอุณหภูมิมิวน้ำทะเลและระบบการหมุนเวียนบรรยากาศบริเวณตอนกลางและด้านตะวันออกเฉียงของมหาสมุทรแปซิฟิกบริเวณเขตศูนย์สูตรมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2564 จนถึงต้นเดือนตุลาคม 2564 ประกอบกับเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติและแบบจำลอง แล้ว คาดว่าปรากฏการณ์เอลนีโญที่อยู่ในสภาวะลานีญาจะต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนธันวาคม 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2565 จากนั้นมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่สภาวะปกติต่อไป

จากการคาดการณ์ของศูนย์ภูมิอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยาข้างต้น คาดว่าปรากฏการณ์ ENSO จะมีสถานะเป็นภาวะลานีญา แต่เนื่องจากภาวะโลกร้อนส่งผลทำให้สภาพอากาศแปรปรวน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการรับมือกับสถานการณ์ไฟฟ้าในปี ๒๕๖๕ อีกทั้งในปี ๒๕๖๔ เกิดภาวะลานีญาทำให้เกิดการสะสมของเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมและป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๒.๕ ปัจจัยที่ผลต่อการเกิดไฟฟ้าในประเทศไทย

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนใกล้เส้นศูนย์สูตร ทำให้ภูมิอากาศของประเทศไทยมีลักษณะเป็นแบบร้อนชื้นหรือแบบสะวันนา ตามการแบ่งเขตภูมิอากาศแบบเคิเปน ในขณะที่ภาคใต้และทางตะวันออกสุดของภาคตะวันออกเป็นเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ทั่วประเทศมีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง ๑๙ - ๓๘ องศาเซลเซียส อากาศจะร้อนที่สุดช่วงกลางเดือนเมษายน หลังจากนั้นภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ฤดูฝนและฤดูหนาวตามลำดับ พื้นที่ทั้งประเทศได้รับปริมาณฝนอย่างเพียงพอ ยกเว้นบางพื้นที่เท่านั้น แต่ระยะเวลาของฤดูฝนและปริมาณฝนมีความแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและระดับความสูง

ปัจจัยภูมิอากาศ

๑. ที่ตั้งตามละติจูด ตามปกติตำแหน่งที่ตั้งที่มีค่าละติจูดต่ำจะมีอุณหภูมิสูงกว่าตำแหน่งที่ตั้งที่มีค่าละติจูดสูงกว่า เพราะอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร
๒. ความสูงของพื้นที่ ตามปกติพื้นที่สูงจะมีอุณหภูมิต่ำกว่าพื้นที่ที่เป็นที่ราบ เช่น ยอดดอยอินทนนท์จะมีอุณหภูมิต่ำกว่าพื้นที่ลุ่มที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
๓. แนวทิวเขาที่ขวางกั้นทิศทางลมประจำ การวางตัวของทิวเขาบริเวณจังหวัดกาญจนบุรี และตาก ส่งผลทำให้จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ และสุพรรณบุรี มีอุณหภูมิสูงและมีปริมาณน้ำฝนน้อย โดยเรียกพื้นที่นี้ว่า "พื้นที่อับฝน"
๔. ระยะห่างจากทะเล พื้นที่ที่อยู่ใกล้ทะเลจะมีโอกาสได้รับความชื้นและมีฝนตกมากกว่าบริเวณที่ห่างไกลทะเลออกไป เช่น จังหวัดระนองและตราด อยู่ใกล้ทะเลและเป็นด้านรับลม จะมีปริมาณฝนตกมากกว่าจังหวัดที่ลึกเข้าไปในแผ่นดิน
๕. ทิศทางของลมประจำ บริเวณภาคตะวันออกช่วงที่ได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีฝนตกชุก แต่เมื่อลมเปลี่ยนทิศเป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณน้ำฝนจะลดลงจนเห็นความแตกต่างชัดเจน
๖. อิทธิพลของลมพายุหมุน ลมพายุที่พัดผ่านประเทศไทยจะนำฝนมาตกเป็นปริมาณสูงและมักเกิดอุทกภัยอยู่บ่อยครั้ง แต่บางปีที่มีพายุหมุนเข้าน้อยจะมีปริมาณน้ำฝนน้อย อาจถึงการขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒.๖ วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อลดการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
- ๓.๒ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
- ๓.๓ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๒.๗ พื้นที่จังหวัดเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า

สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญและเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ (จากจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้จำนวน ๖๕ จังหวัด) โดยจำแนกตามลักษณะเชื้อเพลิงในแต่ละสภาพป่า ดังนี้

๔.๑ พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง ๒๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร อุทัยธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา เลย ขอนแก่น อุรธานี หนองบัวลำภู กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช และจังหวัดนราธิวาส

๔.๒ พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าปานกลาง ๒๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ กาฬสินธุ์ นครพนม สกลนคร บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี หนองคาย บึงกาฬ ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ชุมพร กระบี่ ตรัง และจังหวัดสตูล

๔.๓ พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าต่ำ ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ ตราด ระยอง ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๘ พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน ๗๓.๓๕ ล้านไร่ ดังนี้

๕.๑ พื้นที่เป้าหมายหลัก พื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๒๗.๑๒ ล้านไร่ ตามแผนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๕.๒ พื้นที่เป้าหมายรอง พื้นที่ป่าอนุรักษ์นอกเหนือจากพื้นที่ป่า ข้อ ๕.๑ อีกประมาณ ๔๖.๒๓ ล้านไร่

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ประจำปี ๒๕๖๕

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ประจำปี ๒๕๖๕ มีรูปแบบ “๓-๔-๕”

โดยแบ่งเป็น ๓ ห้วงระยะเวลา ๔ มาตรการ และ ๕ กิจกรรม รายละเอียดดังนี้

»» ๓ ห้วงระยะเวลา

๑. **ระยะเตรียมการ** เป็นระยะเตรียมความพร้อมและการป้องกันไฟป่า ก่อนถึงฤดูกาลปฏิบัติงานด้านการดับไฟป่าในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๑๕ มกราคม ๒๕๖๕

๒. **ระยะปฏิบัติการ** เป็นระยะเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ต้องป้องกันและดับไฟป่า ตลอดจนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ การจัดตั้งศูนย์บัญชาการสั่งการระดับจังหวัด Single Command เป็นต้น สำหรับระยะปฏิบัติการ แบ่งห้วงการปฏิบัติงานออกเป็น ๒ ช่วง ดังนี้

ห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๔- ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

คือ ห้วงระยะเวลาในการปฏิบัติการควบคุมไฟป่า

ห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔- ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

คือ ห้วงระยะเวลาในการปฏิบัติการควบคุมไฟป่าแก้ไขสถานการณ์รุนแรงสู่สภาวะปกติ

๓. **ระยะฟื้นฟู** เป็นระยะหลังจากปฏิบัติงานด้านการป้องกันและดับไฟป่า จะต้องมีการถอดบทเรียน (AAR) การประเมินพื้นที่เสียหายเพื่อหาแนวทางการป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟู ในลำดับต่อไป ตลอดจนการจัดทำแผนเพื่อเตรียมความพร้อม และประชุมเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในปีถัดไป

ห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

»» ๔ มาตรการ โดยประกอบด้วย

๑. มาตรการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาไฟป่า

มาตรการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาไฟป่า ดำเนินการในช่วงระยะเตรียมการห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม – ๑๕ มกราคม และดำเนินการในระหว่างระยะฟื้นฟูห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ โดยแบ่งรายละเอียดของมาตรการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาไฟป่า แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงเวลาก่อนฤดูไฟป่า และหลักปฏิบัติงานดับไฟป่า โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑.๑ ช่วงเวลาก่อนฤดูไฟป่า

ดำเนินการในส่วนของการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้

การฝึกอบรม ประกอบด้วย โครงการฝึกอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ บุคลากรของรัฐ เยาวชน เครือข่าย

การดำเนินการเจ้าหน้าที่ในส่วนของการปฏิบัติงานดับไฟป่า จะต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพ และร่างกายให้พร้อมต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งเครื่องมือดับไฟป่า นวัตกรรม และเทคโนโลยี การสร้างเครือข่าย และสร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่า และหมอกควัน

การจัดทำแผนเผชิญเหตุระดับพื้นที่ การจัดทำประกาศจังหวัด และมาตรการระดับจังหวัด ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

๑.๒ ช่วงเวลาหลังปฏิบัติงานดับไฟป่า

ดำเนินการประเมินและวิเคราะห์ความเสียหาย สู่การปฏิบัติงานด้านการฟื้นฟูต่อไป

ดำเนินการถอดบทเรียน (After Action Review: AAR) เพื่อใช้ปฏิบัติงานในปีถัดไป จัดประชุมเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณถัดไป

๒. มาตรการป้องกัน

ดำเนินการห้วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม – ๑๕ มกราคม ก่อนเข้าสู่ฤดูไฟป่า ดำเนินกิจกรรมป้องกันดังต่อไปนี้

ปฏิบัติงานด้านการป้องกันการเกิดไฟป่า โดยมีรายละเอียดดังนี้

การลาดตระเวนเพื่อป้องกันไฟป่า ตรวจหาไฟป่า และการป้องปราม การจัดทำแนวกันไฟ

การชิงเผาตามหลักวิชาการ (โดยเจ้าหน้าที่) โดยใช้แอปพลิเคชัน Burn Check

โครงการร “ชิงเก็บ ลดเผา”

๓. มาตรการดับไฟป่า และการแก้ไขสถานการณ์รุนแรงสู่สภาวะปกติ

เป็นการปฏิบัติงานดับไฟป่า โดยแบ่งช่วงระยะการดับไฟป่าตามสถานการณ์ไฟป่าและความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ การดับไฟป่าช่วงก่อนสถานการณ์วิกฤติ เป็นการดำเนินการช่วงเริ่มฤดูไฟป่า

ช่วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๖ มกราคม- ๑๕ กุมภาพันธ์ ดำเนินกิจกรรม

ด้านการดับไฟป่า และป้องกันไฟป่าเผาป่า ได้แก่ การลาดตระเวน ๒๔ ชั่วโมง การ

ดับไฟป่า การตรวจเช็คการแจ้งเตือนจุดความร้อน การเข้าพื้นที่เพื่อดับไฟป่า การปฏิบัติงาน

ตามแผนระดมดับไฟป่า การจัดตั้งกองอำนาจการควบคุมไฟป่าในระดับพื้นที่

๓.๒ มาตรการแก้ไขสถานการณ์รุนแรงสู่สภาวะปกติ

ช่วงระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ - ๑๕ พฤษภาคม ดำเนินการอย่าง

เข้มงวดด้านการลาดตระเวนตลอด ๒๔ ชั่วโมง และป้องกันผู้กระทำความผิด การดำเนินการกับ

ผู้กระทำความผิดด้านการจุดไฟเผาป่า การจัดตั้งศูนย์บัญชาการระดับพื้นที่ การสั่งการแบบ Single

Command และการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

๔. มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ

๔.๑ การรักษาระดับน้ำ

๑.๑ หน่วยงานควบคุมไฟป่า ดำเนินการซ่อมแซมฝายชะลอน้ำ หรือทำนบหน้า เพื่อปิดกั้นจุด
ช่องทางน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ป่าพรุ

๑.๒ การเฝ้าระวัง และจัดทำสร้างแนวกันไฟ

๑.๓ ดำเนินการสร้างแหล่งน้ำสำรอง

๑.๔ โครงการขุดแพรงเพื่อทำแนวป้องกันการบุกรุกพื้นที่และควบคุมไฟป่า

๔.๒ การบูรณาการ/การมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

๒.๑ จัดฝึกอบรมโครงการเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครป้องกันและระงับไฟป่า และอบรมเครือข่าย
แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน และราษฎรในพื้นที่

๒.๒ ประสานงานกับกรมชลประทาน เพื่อขอสนับสนุนติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ในพื้นที่ป่าพรุ

๒.๓ ประสานงานกับกองทัพภาคที่ ๔ กองพลพัฒนา เพื่อขอสนับสนุนติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ใน
พื้นที่ป่าพรุ

๒.๔ ประสานงานกรมฝนหลวงและการบินเกษตร สนับสนุนปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อสร้างชุ่ม
ชื้นและรักษาระบบนิเวศป่าพรุ เพื่อป้องกันไฟป่า

๒.๕ มอบเงินอุดหนุนให้กับเครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่ป่าพรุ

๔.๓ การลาดตระเวนป้องกันไฟป่า และการประชาสัมพันธ์

๓.๑ จัดตั้งกองอำนาจการควบคุมไฟป่าพรุ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และลาดตระเวน
ป้องกันและควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ

๓.๒ ตรวจสอบไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ จากจุดค่าความร้อน (Hotspot) ทุกวันอย่างต่อเนื่อง และให้
หน่วยงานควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุทุกหน่วย ตรวจสอบไฟป่าโดยหอตตรวจหาไฟอย่างต่อเนื่อง

- ๓.๓ ดำเนินการตรวจวัดระดับน้ำในพื้นที่ป่าพรุ เพื่อประเมินความเสี่ยงของการเกิดไฟในพื้นที่
- ๓.๔ เตรียมพร้อมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่า
- ๓.๕ ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าเคลื่อนที่ แจกจ่ายโปสเตอร์สิ่งตีพิมพ์ ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า ในพื้นที่ป่าพรุ
- ๓.๖ สำรวจปริมาณน้ำ และเชื้อเพลิงที่อาจก่อให้เกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุ
- ๓.๗ ดำเนินการตามแผนกองอำนาจการควบคุมไฟป่าพรุ
- ๓.๘ สนับสนุนชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) เข้าพื้นที่เพื่อป้องกันและควบคุมดับไฟป่า

๕ กิจกรรมหลัก

- ๑. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้
- ๒. การป้องกันไฟป่า
- ๓. การจัดการเชื้อเพลิง
- ๔. การมีส่วนร่วม บูรณาการกับทุกภาคส่วน
- ๕. การดับไฟป่า

โดยรายละเอียดของ ๕ กิจกรรมหลัก มีกิจกรรมย่อยในการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. **การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้** เป็นกิจกรรมในการส่งเสริมให้ความรู้ โดยวิธีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งผ่านการฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน สื่อมวลชนมีเดีย เป็นต้น กิจกรรมย่อยของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีดังต่อไปนี้

- ๑.๑ การรณรงค์ และประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ และสร้างความตระหนักรู้ โดยชุดข้อมูลเดียว
- ๑.๒ การขับเคลื่อนภารกิจ (Kick Off)
- ๑.๓ การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และให้ความรู้ต่อกับ เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เครือข่ายอาสาสมัครและผู้นำชุมชน และเยาวชนในพื้นที่
  - ๑.๓.๑ โครงการเสวนาเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ระดับจังหวัด
  - ๑.๓.๒ โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ฝึกซ้อมระดมพลดับไฟป่าและจัดทำแนวกันไฟ ๒ แผ่นดิน
  - ๑.๓.๓ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับไฟป่าระดับพื้นฐาน
  - ๑.๓.๔ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสมรรถนะชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า
  - ๑.๓.๕ โครงการสัมมนาการควบคุมไฟป่า
  - ๑.๓.๖ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเยาวชนเพื่อการควบคุมไฟป่าและหมอกควัน
  - ๑.๓.๗ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาการเป็นผู้นำเพื่อการปฏิบัติงานด้านการควบคุมไฟป่า

๒ การป้องกันไฟฟ้า

- ๒.๑ ลาดตระเวนเพื่อป้องกันไฟฟ้า ตรวจสอบไฟฟ้า และตรวจปราบปรามการลักลอบจุดไฟเผาป่า และดำเนินการอย่างเข้มข้นตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในช่วงฤดูไฟฟ้า
- ๒.๒ โครงการราษฎรเฝ้าระวัง ป้องกันไฟฟ้า สร้างรายได้ชุมชน
- ๒.๓ เตรียมความพร้อมกำลังพล/เครื่องมือ/อุปกรณ์ดับไฟฟ้า
  - ๒.๓.๑ ตรวจสอบสภาพเจ้าหน้าที่
  - ๒.๓.๒ กำลังพล
  - ๒.๓.๓ เครื่องมือ และอุปกรณ์ดับไฟฟ้า
- ๒.๔ การจัดทำแผนเหตุระดับพื้นที่ / การจัดตั้งกองอำนาจการระดับพื้นที่
- ๒.๕ การจัดทำแผนที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่ เพื่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงานในการจัดทำแผน การจัดการเชื้อเพลิง และเฝ้าระวังอย่างเข้มข้น
- ๒.๖ ประสานกับหน่วยงานระดับจังหวัดในการกำหนดห้วงระยะเวลาห้ามเผา และจัดทำประกาศจังหวัด
- ๒.๗ สนับสนุนเครื่องมือดับไฟฟ้า นวัตกรรม และเทคโนโลยี

๓. การจัดการเชื้อเพลิง

- ๓.๑ การจัดทำแนวกันไฟ
- ๓.๒ ชิงเผาตามหลักวิชาการ (โดยเจ้าหน้าที่)
- ๓.๓ โครงการ "ชิงเก็บ ลดเผา"

๔. การมีส่วนร่วม บูรณาการกับทุกภาคส่วน

- ๔.๑ สร้างเครือข่ายฯ พิจารณาและสนับสนุนเงินอุดหนุนแก่เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน
- ๔.๒ สร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน
- ๔.๓ การดำเนินการตามโครงการ "ปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า"
- ๔.๔ จัดฝึกอบรมหลักสูตร "จิตอาสา ตามโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า"
- ๔.๕ ติดตามผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตร "จิตอาสา ตามโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า"
- ๔.๖ ประสานและส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันข้ามพรมแดนผ่านกลไกอาเซียน
- ๔.๗ การใช้ระบบต้นแบบนำร่องฐานข้อมูลไฟฟ้าจากดาวเทียมแบบอัตโนมัติ เพื่อสนับสนุนภารกิจดับไฟฟ้า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๕. การดับไฟป่า

- ๕.๑ จัดตั้งกองอำนาจการควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ (๑๖ แห่ง)
- ๕.๒ สนับสนุนการปฏิบัติงานชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ)
- ๕.๓ สนธิกำลังและบูรณาการกำลังเพื่อสนับสนุนการดับไฟป่า
- ๕.๔ จัดตั้ง War Room ระดับจังหวัด ใช้ระบบ Single Command
- ๕.๕ การนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ นำมาประยุกต์และใช้ในการปฏิบัติงานดับไฟป่า
- ๕.๖ ใช้แอปพลิเคชัน "FiremanTH" สำหรับบัญชาการสั่งการ
- ๕.๗ การปฏิบัติงานตามแผนระดมดับไฟป่า

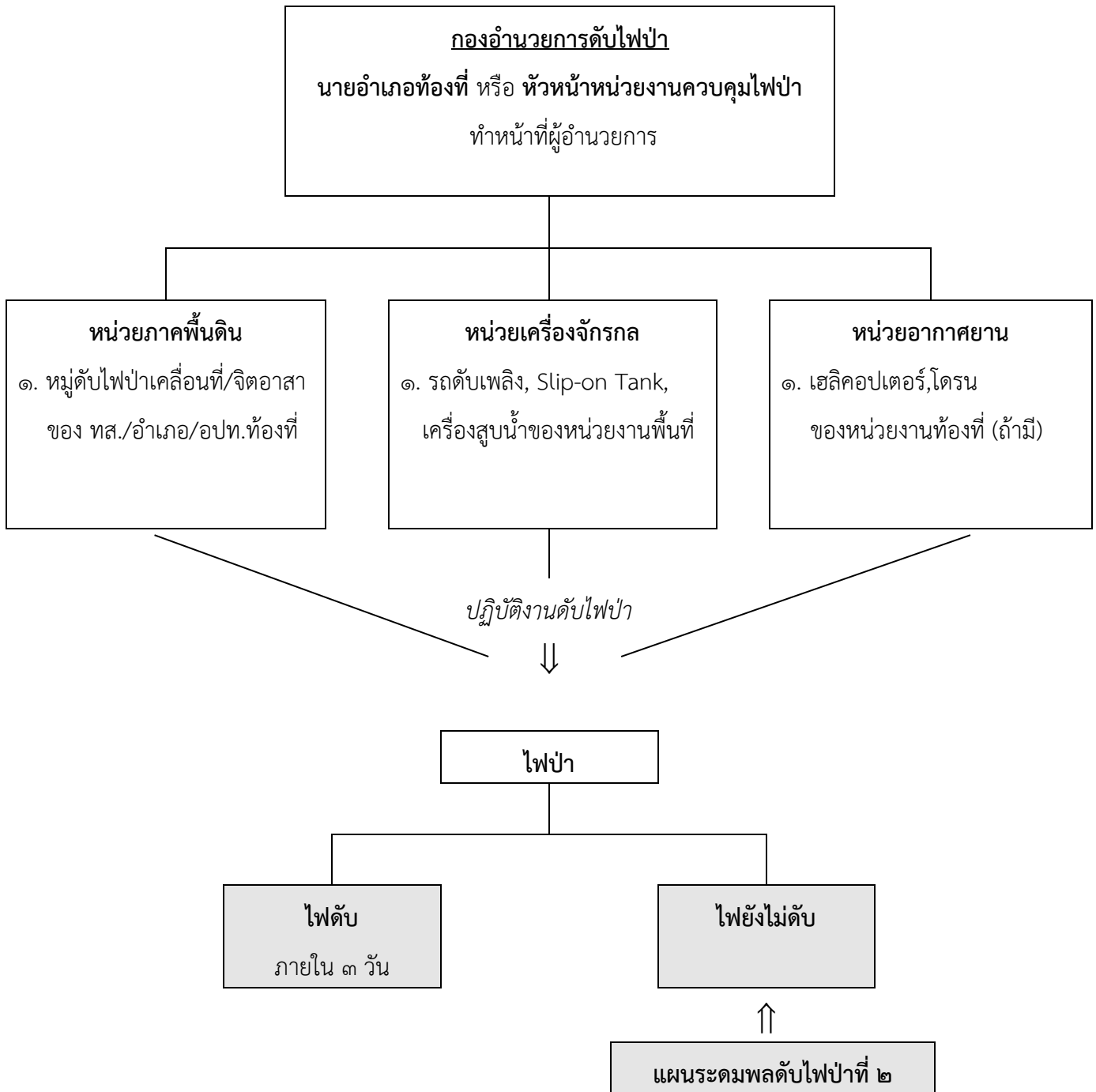
ปฏิทินปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

การดำเนินงาน กิจกรรม	ระยะเตรียมการ (๑ ต.ค.๖๔ ถึง ๑๕ ม.ค.๖๕)				ระยะปฏิบัติการ (๑๖ ม.ค. ถึง ๑๕ พ.ค.๖๕)				ระยะฟื้นฟู (๑๖ พ.ค. ถึง ๓๐ ก.ย.๖๕)			
	ต.ค.๖๔	พ.ย.๖๔	ธ.ค.๖๔	ม.ค.๖๕	ก.พ.๖๕	มี.ค.๖๕	เม.ย.๖๕	พ.ค.๖๕	มิ.ย.๖๕	ก.ค.๖๕	ส.ค.๖๕	ก.ย.๖๕
	การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้	การรณรงค์ และประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ และสร้างความตระหนักรู้ โดยชุดข้อมูลเดียว										
☘ การขับเคลื่อนภารกิจ (Kick Off)												
โครงการเสวนาเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน ระดับจังหวัด												
☘ โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ฝึกซ้อมระดมพลดับไฟฟ้า และจัดทำแนวกันไฟ ๒ แผ่นดิน								☘ โครงการสัมมนาการควบคุมไฟฟ้า				
☘ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับไฟฟ้าระดับพื้นฐาน								☘ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเยาวชนเพื่อการควบคุมไฟฟ้าและหมอกควัน				
☘ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสมรรถนะ ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟฟ้า								☘ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาการเป็นผู้นำเพื่อปฏิบัติงานด้านการควบคุมไฟฟ้า				
การป้องกันไฟฟ้า	☘ จัดทำและดำเนินการตามมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน											
	☘ สลาดตระเวนเพื่อป้องกันไฟฟ้า ตรวจสอบไฟฟ้า และตรวจปราบปรามการลักลอบจุดไฟเผาป่า											
	☘ เตรียมความพร้อมกำลังพล/เครื่องมือ/อุปกรณ์ดับไฟฟ้า - ตรวจสอบสภาพเจ้าหน้าที่				☘ โครงการราษฎรเฝ้าระวัง ป้องกันไฟฟ้า สร้างรายได้ชุมชน							
	- สนับสนุนเครื่องมือดับไฟฟ้า นวัตกรรม และเทคโนโลยี				☘ สลาดตระเวนตลอด ๒๔ ชั่วโมง เฝ้าระวังการลักลอบเข้าพื้นที่เพื่อจุดไฟเผาป่า							
	- จัดทำแผนเผชิญเหตุระดับพื้นที่				☘ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น หากพบผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการจุดไฟเผาป่า							
	☘ ประสานจังหวัดในการจัดทำประกาศจังหวัด และจัดทำแผน และปฏิบัติการในระดับพื้นที่				☘ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น ในการควบคุมการเข้า-ออกพื้นที่ป่า							
การจัดการเชื้อเพลิง	☘ ออกประกาศกรมอุทยานฯ											
	☘ ดำเนินการจัดทำแนวกันไฟ											
	☘ ชิงเผาตามหลักวิชาการ (โดยเจ้าหน้าที่) ☘ ใช้แอปพลิเคชัน "Burn Check"											
การมีส่วนร่วม บูรณาการ กับทุกภาคส่วน	☘ โครงการ "ชิงเก็บ ลดเผา"											
	☘ สร้างเครือข่ายฯ				☘ บูรณาการเพื่อการเฝ้าระวังและลาดตระเวน ตลอด ๒๔ ชั่วโมง							
	☘ พิจารณาและสนับสนุนเงินอุดหนุนแก่เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน											
	☘ สร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน											
	☘ การดำเนินการตามโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า											
การดับไฟฟ้า	☘ จัดฝึกอบรมหลักสูตร "จิตอาสา ตามโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า											
	☘ ติดตามผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตร "จิตอาสา ตามโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า											
	☘ ประสานและส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันข้ามพรมแดนผ่านกลไกอาเซียน											
	☘ การใช้ระบบต้นแบบนำร่องฐานข้อมูลไฟฟ้าจากดาวเทียมแบบอัตโนมัติ เพื่อสนับสนุนภารกิจดับไฟฟ้า อส.											
การดับไฟฟ้า					☘ จัดตั้งกองอำนาจการควบคุมไฟฟ้าทั่วประเทศ (๑๖ แห่ง)							
					☘ สนับสนุนการปฏิบัติงานชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟฟ้า (เสือไฟ)							
การถอดบทเรียน (After Action Review: AAR)					☘ สนธิกำลังและบูรณาการกำลังเพื่อสนับสนุนการดับไฟฟ้า							
					☘ จัดตั้ง War Room ระดับจังหวัด ใช้ระบบ Single Command							
					☘ การประยุกต์และใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานดับไฟฟ้า							
					☘ ใช้แอปพลิเคชัน "FiremanTH" สำหรับบัญชาการสั่งการ							
								☘ ดำเนินการถอดบทเรียน (After Action Review: AAR)		☘ ประชุมเตรียมความพร้อม มอบแนวทางการดำเนินงานในปีถัดไป		

แผนระดมพลดับไฟป่า ที่ ๑ สถานการณ์ ควบคุมได้

สถานการณ์

- ไฟป่าเพิ่งเกิดและถูกตรวจพบทันที *หรือ*
- เพิ่งตรวจพบไฟป่า โดยไฟได้ลุกลามไปแล้วเป็นเนื้อที่ ไม่เกิน ๑๐๐ ไร่

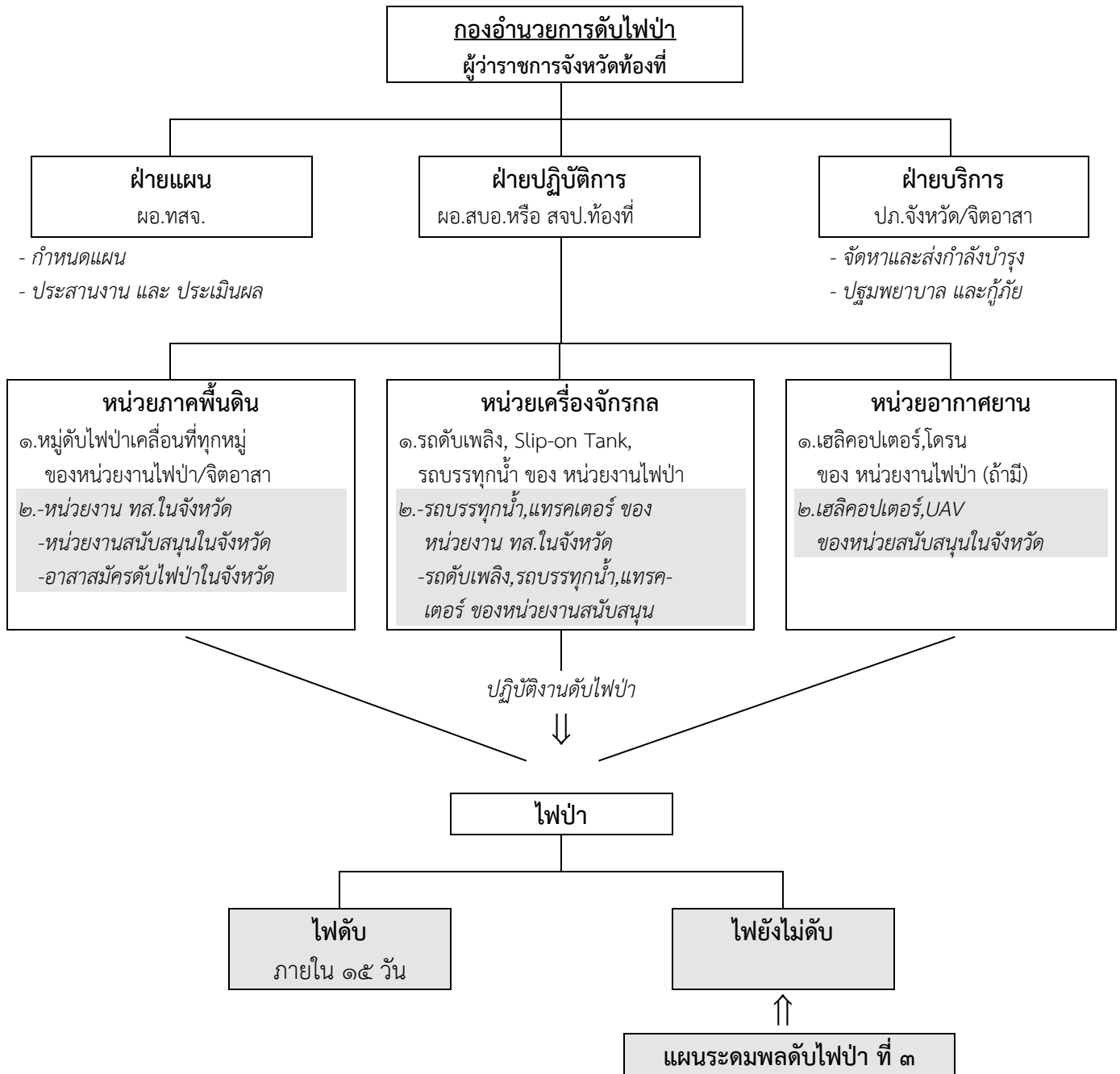

แผนระดมพลดับไฟป่าที่ ๒ สถานการณ์รุนแรง

สถานการณ์

1. เพิ่งตรวจพบไฟป่า โดยไฟได้ลุกลามไปแล้วเป็นเนื้อที่ มากกว่า ๑๐๐ ไร่ **หรือ**
๒. ตรวจพบไฟ ดับไฟด้วยแผนดับไฟป่า ที่ ๑ ไม่สามารถควบคุมไฟได้ในเวลา ๓ วัน

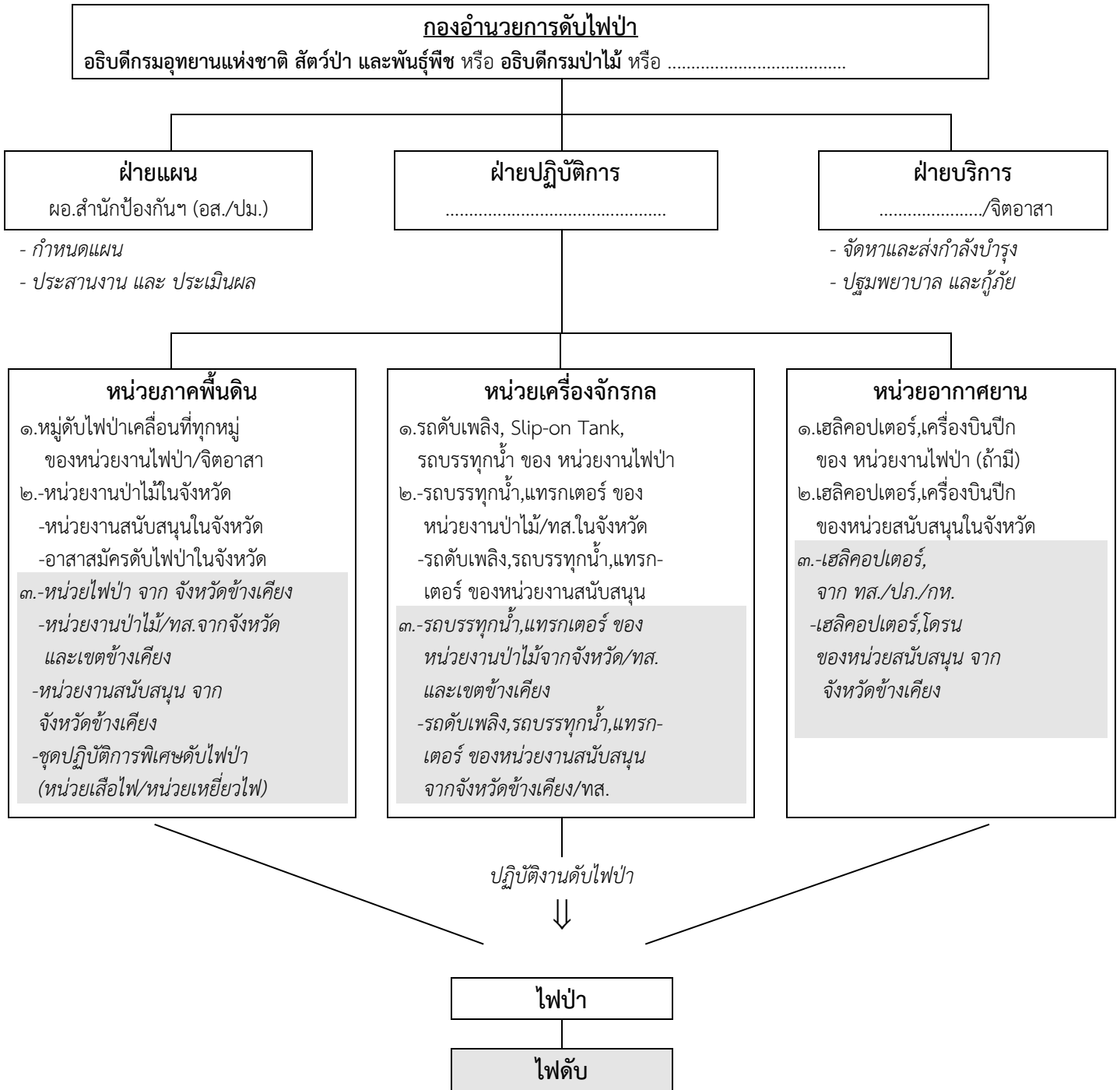

แผนระดมพลดับไฟป่าที่ ๓ สถานการณ์วิกฤติ

สถานการณ์

๑. ตรวจพบไฟดับไฟด้วยแผนดับไฟป่าที่ ๒ ไม่สามารถควบคุมไฟได้ในเวลา ๑๕ วัน

การถอดบทเรียน การประชุมเตรียมความพร้อมมอบแนวทางการดำเนินงานในปีถัดไป

การถอดบทเรียน (After Action Review: AAR) โดยหลักการแล้วเป็นการถอดบทเรียนภายหลังการสิ้นสุดกิจกรรม เพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมในครั้งต่อไปดีขึ้น และลดข้อผิดพลาด การถอดบทเรียนลักษณะนี้จะมีประโยชน์ ถ้าต้องดำเนินกิจกรรมนั้นหลายครั้ง และถอดบทเรียนในช่วงแรกๆของการทำกิจกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการทำงานในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น และดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

AAR เป็นเครื่องมือถอดบทเรียน หรือองค์ความรู้ เป็นการรวบรวมบทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติ บางคนเรียกว่า เครื่องมือวิเคราะห์หลังปฏิบัติ การทบทวนหลังปฏิบัติงาน การทบทวนหลังทำกิจกรรม เป็นต้น การทำ AAR นั้นสามารถดำเนินการได้ไม่ว่าการปฏิบัตินั้นๆ จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว เพราะการทำ AAR มีเป้าหมายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัตินั้นๆ เพื่อให้สามารถทำได้ดีขึ้นในครั้งต่อไปการทำ AAR จะอยู่ในส่วนหนึ่งของวงจรแห่งการวางแผนการเตรียมความพร้อม การปฏิบัติ และการทบทวน

โดย AAR จะเป็นการทบทวนวิธีการทำงานทั้งด้านความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ไม่ใช่เพื่อค้นหาคนที่ทำผิดพลาด ไม่ใช่การกล่าวโทษใครทั้งสิ้น แต่เป็นการทบทวนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหานั้นขึ้นอีก ในขณะเดียวกันก็คงไว้ซึ่งวิธีการที่ดีอยู่แล้ว โดยที่ผู้ทบทวนจะต้องทราบถึงเป้าหมาย หรือสิ่งที่ตั้งเป้าไว้แล้วนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่บรรลุเป็นการทบทวนการทำงาน การปฏิบัติงานของตนเองโดยยังไม่ต้องไปทบทวน หรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ ส่วนใหญ่มักจะทำงานเป็นกลุ่มโดยมีประธานอำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้นำทีม (Team Leader) เป็นผู้ผลักดันอาจจะเป็นระยะๆ ต่อเนื่อง หรือทำเฉพาะภารกิจหลักๆ ในแต่ละครั้งก็ได้วิธีการนี้จะทำให้ทีมงานได้มีโอกาสในการทบทวนพฤติกรรม

การทำงานของตนเองในกิจกรรมหนึ่งๆช่วยให้ทีมงานได้เข้าใจในเนื้องานมากขึ้นและเรียนรู้จากประสบการณ์นั้นๆการที่ทีมงานได้มีโอกาสเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะช่วยให้การพัฒนาสมรรถนะการทำงานได้ดีขึ้นทั้งนี้ ประธานอำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้นำทีม (Team Leader) นั้นมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของ AAR เป็นอย่างมากโดยเฉพาะต้องมีความสามารถที่จะสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บรรยากาศของความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันบรรยากาศของความเป็นทีมงานที่ทำงานเป็นทีม โดยกำหนดให้มีผู้บันทึกเนื้อหาสาระ (เลขานุการ) ที่ได้จากการทำกิจกรรมการถอดบทเรียน

วิธีการในการทำ AAR ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อนแต่อย่างใด เพียงแต่ตอบคำถาม ๖ ข้อนี้ คือ

๑. สิ่งที่เราคาดว่าจะได้รับจากการทำงานคืออะไร
๒. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่สูงกว่าที่คาดหวังคืออะไร
๓. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่ต่ำกว่าที่คาดหวังคืออะไร
๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้และเป็นประโยชน์คืออะไร
๕. คิดว่าควรปรับปรุงอะไร วิธีการลด/แก้ความแตกต่างคืออะไร
๖. หากต้องทำครั้งต่อไป จะปรับปรุงอะไรให้ดีขึ้น

ขั้นตอนในการทำ AAR

๑. กำหนดช่วงเวลาในการถอดบทเรียน (After Action Review: AAR)
๒. รวบรวมพล จากหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและดับไฟป่า เป็นผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียน (AAR)
๓. ผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียน จัดเตรียมข้อมูลและทบทวนเหตุการณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่าในพื้นที่ปฏิบัติงานหลัก และพื้นที่ปฏิบัติงานรอง (นอกเหนือจากพื้นที่รับผิดชอบ) พร้อมทั้ง ควรดำเนินการตรวจเช็คผลการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการปัจจุบัน การลดลง/เพิ่มขึ้น ของ hotspot อย่างไร และพื้นที่เผาไหม้ เพื่อนำมาประกอบการถอดบทเรียน
๔. จัดตั้งประธานอำนวยการ ผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียน และเลขานุการ มีบทบาทและภารกิจหน้าที่ดังนี้
  - ๔.๑ ประธานอำนวยการ ชี้แจงวัตถุประสงค์ ความเป็นมา ลักษณะ และรูปแบบการถอดบทเรียน รวมถึงกติกา มารยาทในการร่วมถอดบทเรียนร่วมกัน พร้อมสร้างบรรยากาศในการถอดบทเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่เป็นกันเอง
  - ๔.๒ ผู้เข้าร่วมถอดบทเรียน จัดเตรียมข้อมูล และสรุปประเด็นสำคัญในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน พร้อมแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม
  - ๔.๓ เลขานุการ บันทึกการประชุม และสรุป พร้อมจัดทำคู่มือหลังการถอดบทเรียนหรือเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่าสำหรับใช้ในปีถัดไป
๕. ผู้เข้าร่วมการถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติภาระและสรุปประเด็นสำคัญ และร่วมกันถอดบทเรียน ทั้งนี้ต้องมีความเหมาะสมตามสถานการณ์ และสภาพแต่ละพื้นที่ด้วย เพื่อเกิดประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง
๖. ฝ่ายเลขานุการ สรุปในภาพรวมส่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๗. จัดทำแนวทาง หรือเอกสารเผยแพร่เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่าไปยังหน่วยงานพื้นที่

